

**Usmernenia k zaobchádzaniu s
expozíciami voči trhovým rizikám a voči
riziku protistrany v rámci štandardného
vzorca**

Úvod

- 1.1. V súlade s článkom 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (ďalej len „nariadenie o EIOPA“)¹ orgán EIOPA vydáva usmernenia k zaobchádzaniu s expozíciami voči trhovým rizikám a voči riziku protistrany v rámci štandardného vzorca.
- 1.2. Tieto usmernenia súvisia s článkami 104 a 105 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (ďalej len „smernica Solventnosť II“)², ako aj s článkami 164 až 202 vykonávacích opatrení³.
- 1.3. Tieto usmernenia sú určené pre orgány dohľadu podľa smernice Solventnosť II.
- 1.4. Cieľom týchto usmernení je uľahčiť zblížovanie postupov medzi členskými štátmi a podporiť podniky pri uplatňovaní modulu trhového rizika a modulu rizika zlyhania protistrany v štandardnom vzorci.
- 1.5. Na účel týchto usmernení bola vytvorená táto definícia:
 - „krátka akciová pozícia“ je krátka pozícia súvisiaca s akciami vyplývajúca z predaja nakrátko v zmysle článku 2 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 236/2012.
- 1.6. Pokiaľ nie sú pojmy vymedzené v týchto usmerneniach, ich význam je vymedzený v právnych aktoch, na ktoré sa odkazuje v úvode.
- 1.7. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 1. apríla 2015.

Usmernenie 1 – Zamestnanecké dávky

- 1.8. Keď sa záväzky za zamestnanecké dávky vykazujú v súlade s kapitolou II vykonávacích opatrení, podniky ich majú zohľadniť pri výpočte kapitálových požiadaviek pre modul rizika zlyhania protistrany a modul trhového rizika. Na tento účel majú podniky zohľadniť povahu dávok a v prípade potreby povahu všetkých zmluvných dohôd s inštitúciou zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia, ako je vymedzená v smernici 2003/41/ES, alebo inou poisťovňou alebo zaistovňou pre poskytovanie týchto dávok.
- 1.9. Ak bolo riadenie aktív predstavujúcich záväzky za zamestnanecké dávky zverené inému podniku, podniky pôsobiace ako sponzori ich majú zohľadniť vo výpočte kapitálovej požiadavky modulu trhového rizika a modulu rizika zlyhania protistrany za predpokladu, že zodpovedajú za akýkoľvek pokles hodnoty týchto aktív.

¹ Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 48 – 83.

² Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009, s. 1 – 155.

³ Ú. v. EÚ L 12, 17.01.2015, s. 1 – 797.

Usmernenie 2 – Vplyv kúpnych opcí na duráciu

1.10. Pri určovaní durácie dlhopisov a úverov s kúpnyimi opciami podniky majú zohľadniť, že nemusia byť vyžiadané dlžníkom v prípade, že sa jeho úverová bonita zhorší, rozšíri sa úverové rozpätie alebo sa zvýšia úrokové miery.

Usmernenie 3 – Priemerné trvanie pre podmodul akciového rizika založený na durácii

1.11. Podniky majú priemerné trvanie uvedené v článku 304 ods. 1 písm. b) bode iii) smernice Solventnosť II chápať ako duráciu súhrnných peňažných tokov záväzkov.

Usmernenie 4 – Podmodul rizika úrokových mier

1.12. Podniky majú do výpočtu kapitálovej požiadavky pre podmodul rizika úrokových mier započítať všetky aktíva a záväzky citlivé voči úrokovej miere.

1.13. Technická rezerva sa po šoku má prepočítať podľa scenárov pomocou časovej štruktúry bezrizikovej úrokovej miery, ktorá sa určí záťažovým testom základnej časovej štruktúry bezrizikovej úrokovej miery a spätným pripočítaním párovacej korekcie, korekcie volatility alebo prípadne prechodného opatrenia týkajúceho sa bezrizikových úrokových mier podľa článku 308 písm. c) smernice Solventnosť II.

1.14. Hodnota aktív sa má prepočítať podľa scenárov záťažovým testovaním len základnej časovej štruktúry bezrizikovej úrokovej miery a všetky rozpätia nad úroveň základnej časovej štruktúry bezrizikovej úrokovej miery majú ostať bez zmien. To znamená použitie metódy hodnoty stanovenej na základe modelu na určenie hodnoty aktív v stresových situáciách.

1.15. Poisťovne a zaisťovne majú zabezpečiť, aby hodnoty aktív pred stresovou situáciou získané pomocou oceňovania na základe modelu boli v súlade s kótovanými trhovými cenami príslušných aktív na aktívnych trhoch.

Usmernenie 5 – Investície s charakteristikami kapitálových a dlhových nástrojov

1.16. Keď aktíva prejavujú charakteristiky dlhových a kapitálových nástrojov, podniky majú zohľadniť obe tieto črty pri určovaní, ktoré podmoduly rizika štandardného vzorca treba použiť.

1.17. Pri určovaní, ktoré podmoduly rizika štandardného vzorca treba použiť, majú podniky zvážiť ekonomickú podstatu aktíva.

1.18. Keď aktívum možno považovať za kombináciu samostatných zložiek, podniky majú v prípade potreby použiť relevantné šoky osobitne na každú z týchto zložiek.

1.19. Keď nie je možné aktívum považovať za kombináciu samostatných zložiek, podniky majú pri určení, ktoré podmoduly rizika štandardného vzorca treba

použiť, vychádzať z toho, či v ekonomickom zmysle prevládajú dlhové alebo kapitálové charakteristiky.

Usmernenie 6 – Krátke akciové pozície

- 1.20. Keď podniky vlastnia krátke akciové pozície, majú ich použiť na kompenzáciu dlhých akciových pozícií pri výpočte kapitálovej požiadavky pre akciové riziko len vtedy, ak sú splnené požiadavky uvedené v článkoch 208 až 215 vykonávacích opatrení.
- 1.21. Podniky nemajú pri výpočte kapitálovej požiadavky pre akciové riziko zohľadňovať žiadne ďalšie krátke akciové pozície (zostatkové krátke akciové pozície).
- 1.22. V prípade zostatkových krátkych akciových pozícií sa nemá predpokladať, že ich hodnota porastie z dôvodu vyvinutia tlakov na akcie.

Usmernenie 7 – Podmodul koncentrácie trhového rizika

- 1.23. Bez toho, aby bol dotknutý článok 187 ods. 3 druhý pododsek vykonávacích opatrení, podniky nemajú pridelovať rizikový koeficient vo výške 0 % investíciám do subjektov, ktoré vlastnia subjekty uvedené v zozname stanovenom v článku 187 ods. 3 vykonávacích opatrení.

Usmernenie 8 – Transakcie požičiavania cenných papierov a podobné zmluvy

- 1.24. Pri určovaní kapitálových požiadaviek pre transakcie požičiavania alebo vypožičiavania cenných papierov a zmluvy o repo transakciách alebo zmluvy o obrátených repo transakciách vrátane likviditných swapov sa podniky majú riadiť vykazovaním vymenených položiek v súvahe podľa smernice Solventnosť II. Zohľadniť majú aj zmluvné podmienky a riziká vyplývajúce z transakcie alebo dohody.
- 1.25. Ak požičané aktíva ostanú v súvahe a prijaté aktíva sa nevykážu, podniky majú:
 - a) na požičané aktíva použiť príslušné podmoduly trhového rizika;
 - b) požičané aktíva začleniť do výpočtu kapitálovej požiadavky pre riziko zlyhania protistrany pri expozíciách typu 1 a zohľadniť pritom zmierňovanie rizika, ktoré prijaté aktíva zabezpečujú, ak sú vykázané ako kolaterál v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 214 vykonávacích opatrení.
- 1.26. Ak sa prijaté aktíva vykážu a požičané aktíva neostanú v súvahe, podniky majú:
 - a) na prijaté aktíva použiť príslušné podmoduly trhového rizika;
 - b) zohľadniť požičané aktíva vo výpočte kapitálovej požiadavky pre riziko zlyhania protistrany pri expozíciách typu 1 na základe hodnoty požičaných aktív v súvahe v čase výmeny, ak na základe zmluvných

podmienok a právnych ustanovení v prípade platobnej neschopnosti dlžníka vzniká riziko, že požičané aktíva sa nevrátia, napriek tomu, prijaté aktíva boli vrátené.

- 1.27. Ak sa požičané aktíva a prijaté aktíva vykážu v súvahe podľa smernice Solventnosť II, podniky majú:
- a) na požičané a vypožičané aktíva použiť príslušné podmoduly trhového rizika;
 - b) požičané aktíva začleniť do výpočtu kapitálovej požiadavky pre riziko zlyhania protistrany pri expozíciách typu 1 a zohľadniť pritom zmierňovanie rizika, ktoré prijaté aktíva zabezpečujú, ak sú vykázané ako kolaterál v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 214 vykonávacích opatrení;
 - c) zohľadniť záväzky vo svojej súvahe, ktoré vyplývajú z dohôd o poskytovaní pôžičiek, vo výpočte kapitálovej požiadavky pre podmodul rizika úrokových mier.

Usmernenie 9 – Prísľuby, ktoré môžu viesť k platobným záväzkom

- 1.28. Ako sa stanovuje v článku 189 ods. 2 písm. e) vykonávacích opatrení kapitálová požiadavka pri expozíciách typu 1 v module rizika zlyhania protistrany sa má uplatňovať na právne záväzné prísľuby, ktoré podnik poskytol alebo dohodol.
- 1.29. Keď sa v dohode o prísľube výslovne neuvádza žiadna nominálna hodnota, podniky majú určiť zodpovedajúcu stratu v prípade zlyhania, ako sa uvádza v článku 192 ods. 5 vykonávacích opatrení na základe odhadovanej nominálnej hodnoty.
- 1.30. Odhadovaná nominálna hodnota je maximálna suma, ktorej splatenie sa očakáva v prípade úverovej udalosti týkajúcej sa protistrany.

Dodržiavanie a pravidlá oznamovania

- 1.31. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia o EIOPA. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia o EIOPA musia vnútroštátne príslušné orgány vynaložiť všetko úsilie na dodržanie usmernení a odporúčaní.
- 1.32. Príslušné orgány, ktoré dodržia alebo majú v úmysle dodržiavať tieto usmernenia, ich majú vhodným spôsobom začleniť do svojho regulačného rámca alebo do rámca dohľadu.
- 1.33. Príslušné orgány do dvoch mesiacov od vydania preložených znení potvrdia orgánu EIOPA, či dodržia alebo majú v úmysle dodržiavať tieto usmernenia, a uvedú dôvody v prípade ich nedodržania.
- 1.34. V prípade neposkytnutia odpovede do tohto termínu sa príslušné orgány budú považovať za orgány, ktoré nedodržia povinnosť informovať, a táto skutočnosť bude zverejnená.

Záverečné ustanovenie o preskúmaniach

1.35. Tieto usmernenia preskúma orgán EIOPA.